

Obecní úřad Vyžlovka
Na Návsi 57
281 63 Vyžlovka
tel: 321677166
email: info@vyzlovka.cz
dat. schránka: pu9ap3r

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ S ODPADY V OBCI VYŽLOVKA V OBDOBÍ 2022-III.Q 2023

Legislativní rámec

V roce 2021 vstoupil v účinnost nový zákon o odpadech č. 541/2020 Sb. a novela zákona o místních poplatcích č. 565/1990 Sb. Tyto zákony mj. obcím striktně předepisují, jakým způsobem lze občanům účtovat poplatky za svoz a likvidaci odpadů vč. maximálních částek. Dále striktně stanovují povinnost dosáhnout stanovené *míry separace*. Nutno dodat, že koeficienty jsou nastaveny mimořádně přísně vzhledem k ukazatelům dosažitelným v reálné praxi. Za nedosažení stanovených koeficientů hrozí obcím citelné finanční sankce a nelze si dělat iluze, že nebudou vymáhány.

Již nyní jsou obce sankcionovány formou rostoucích poplatků za určitý poměr odpadu uloženého na skládku (jedná se příplatky nad rámec komerční ceny za uložení na skládce):

Růst skládkovacího poplatku za tunu:

V následujících letech má být striktně dosaženo míry separace: 2025 60 %, 2030 65 %, 2035 70 %.	Poplatkové období v roce							
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Údaje o svozu odpadu v roce 2022

Od roku 2022 byl v obci zaveden systém vážení nádob se směsným komunálním odpadem a od něho se odvíjející poplatek za odpady. V daném roce byla stanovena cena za 1 kg odpadu na 6 Kč a měsíční limit na osobu 8 kg. Tento limit se však nerozpočítává do průměru celého roku, ale musí být dodržen každý měsíc. *To znamená, že pokud je v daném měsíci překročen, vzniká automaticky za daný měsíc také nedoplatek dle překročeného množství odpadu.*

Obecní úřad Vyžlovka
Na Návsi 57
281 63 Vyžlovka
tel: 321677166
email: info@vyzlovka.cz
dat. schránka: pu9ap3r

K odpadovému systému je setrvale přihlášeno cca 528 plátců za jednotlivé nemovitosti, v nichž je evidováno 915 skutečně bydlících-poplatníků, počítaje v to ovšem cca 150 rekreačních nemovitostí, které představují obvykle 1 poplatníka. (Vyžlovka má 760 obyvatel přihlášených k trvalému pobytu.) Z níže uvedené tabulky tak vyplývá, že každý *přihlášený* občan vyprodukoval v roce 2022 v průměru 15 kg měsíčně směsného komunálního odpadu (SKO v černých popelnicích). Pokud bychom počítali se skutečným počtem poplatníků, pak každý poplatník průměrně vyprodukoval 12 kg SKO za měsíc. Jedná se o průměrné hodnoty, které obsahují i hmotnost odpadu z rekreačních nemovitostí. Jak je uvedeno níže, v cca 60 % nemovitostí byl nějakou formou překročen osmikilový měsíční limit, někdy dosti výrazně. Naopak řada domácností produkuje jen velmi malé množství SKO.

Množství vyprodukovaného odpadu v tunách (zaokrouhleno)

	Směs (SKO)	Plast	Papír	Sklo	Nebezpečný	Bio Kontejnery/Biopopelnice	Objemný
2021	180	13	17	8	0,5	79 / 89	2
2022	135	17	15	8	1	86 / 80	1

Z tabulky je patrné, že zavedením systému vážení nádob významně pokleslo množství SKO. Toto však nelze vysvětlit zvýšeným úsilím obyvatel o třídění, neboť množství separovaných odpadů zůstává prakticky nezměněno, a to i v porovnání s hlubší historií. Rozdíl vznikl pouze zpřesněním evidence díky kontrole obce nad svozem každé jednotlivé nádoby. Do té doby bylo množství SKO více méně odhadováno svozovou firmou a takto vykazováno a fakturováno. Toto zpřesnění se tedy příznivě promítlo v prostředcích ušetřených na sankcionalizujících skládkovacích poplatcích a v nižších částkách fakturovaných za likvidaci SKO.

Na druhou stranu se však zavedení systému neprojevovalo významněji na zvýšení množství separovaného odpadu. To si vysvětlujeme tak, že občané se s novým systémem teprve sžívali, na což by poukazoval fakt, že z cca 500 plátců překročilo v některém z měsíců určený hmotnostní limit 285 plátců. Těmto plátcům tak obvykle vznikl nedoplatek ve výši několika desítek nebo set korun. V několika případech překročil nedoplatek 3.000 Kč.

Zda dojde k prokazatelnějšímu dopadu systému vážení nádob na zlepšení sběru tříděného odpadu se tak ukáže nejdříve na základě dat za rok 2023. V každém případě je však zjevné, že stejně, jako v jiných obcích, i zde se spíše blížíme limitu množství odpadu, který jsou občané ochotni nebo schopni vytřídit.

Proto je zde dalším logickým krokem zavedení dlouho avizovaného systému sběru tříděného odpadu formou door-to-door od roku 2024.

Zde se přímo dostáváme k zásadní otázce **plnění recyklačních koeficientů**. **V roce 2022 bylo z celkového množství odpadů vytříděno 24 % bez započítání bioodpadu a 60 % při započítání bioodpadu.**

Role bioodpadu je zde dosti problematická, neboť jeho sebrané množství je zcela závislé na počasí. V suchých letech se sbírá bioodpadu o 30–50 % méně. Proto je nutné dále zvyšovat podíl vytříděných odpadů, jako je plast, papír, sklo a dalších.

Obecní úřad Vyžlovka
Na Návsi 57
281 63 Vyžlovka
tel: 321677166
email: info@vyzlovka.cz
dat. schránka: pu9ap3r

Náklady na odpadový systém

V roce 2022 obec celkem vydala za svoz a likvidaci odpadů 1.259.000 Kč. Z toho:

- 530.000 Kč tvořily náklady na směsný odpad
- 420.000 Kč tvořily náklady na separovaný odpad
- 309.000 Kč za bioodpad, přičemž náklady za svoz bioodpadu hnědými biopopelnicemi tvořily cca 2/3 těchto nákladů.

Příjmy obce za odpady v roce 2022 činily celkem 943.000 Kč. Z toho:

- 576.000 Kč příjmy z poplatku za komunální odpad od občanů
- 184.000 Kč příjem z nedoplatků za překročení hmotnosti od občanů
- 183.000 Kč příjem od společnosti EKO-KOM za zobchodovaný separovaný odpad

Obec tedy v roce 2022 za odpady doplatila ze svého rozpočtu 316.000 Kč tedy cca 25 % nákladů.

Skutečný náklad na 1 poplatníka tedy činil 1.170 Kč (při započítání příjmů od EKO-KOM). Tato částka by tedy měla reprezentovat reálnou výši poplatku. Připomeňme, že poplatek v roce 2022 činil 576 Kč.

Zde je třeba říci, že vinou špatné legislativy, obce v průměru doplácí na likvidaci odpadů 50 % nákladů. Obce opakovaně žádaly o možnost navýšení těchto poplatků a další změny legislativy, ale doposud jim nebylo vyhověno. Naopak na jaře 2023 Sněmovna smetla se stolu všechny příslušné návrhy. (Vláda se, patrně, rozhodla nejít občanům dalším citelným zdražováním a ponechala tohoto černého Petra v rukou obcí.)

Většina obcí, a je to i náš názor, zastává stanovisko, že nelze náklady na likvidaci odpadů z domácností i odjinud dotovat z obecních rozpočtů. Zastropení cen a struktura výběru poplatků také není pro občany nijak motivační vzhledem k omezování produkce odpadů. Cenové stropy byly konstruovány v roce 2020. *Od té doby se však ceny za svoz a likvidaci odpadů, konkrétně v našem regionu, zvedly o 60 %!*

O marných pokusech naší a dalších obcí vymanit se z místního kartelu odpadových firem bylo již pojednáno v dřívějších zprávách.

Pokud jde o náklady v roce 2023, k III. kvartálu evidujeme náklady ve výši 1.057.000 Kč a odhadujeme celkové náklady za tento rok na cca 1.450.000 Kč, což odpovídá rovněž meziročnímu zdražení (2022-2023) likvidace odpadu o 18 % ze strany svozové firmy.

Pro rok 2023 byl obcím navýšen základní limit množství odpadu z 8 na 10 Kg, čímž se sice o něco zvedla částka poplatku, avšak zároveň došlo ke změkčení sankčního systému vyplývajícího z překročení hmotnosti. Občané by se měli do zvýšeného limitu lépe vejít a vyhnout se tak nedoplatkům. Obec se tak sice připravuje o určité prostředky, snažíme se však doslova proklestit cestu nepříznivě nastavenou legislativou tak, aby obecní rozpočet krvácel co nejméně a zároveň byla zachována motivace občanů k ekologickému chování v této oblasti. Lze však očekávat, že obec bude opět na odpady nemalou částku doplácet.

Obecní úřad Vyžlovka
Na Návsi 57
281 63 Vyžlovka
tel: 321677166
email: info@vyzlovka.cz
dat. schránka: pu9ap3r

Dovolme si zde malé srovnání. Může se zdát, že 300 či 400.000 Kč je v rozpočtu obce částka, kterou může obec snadno na tuto oblast vyčlenit. Není tomu tak. Příjem naší obce činí kolem 9 mil. Kč ročně a v následujících letech očekáváme citelné krácení rozpočtů obcí ze strany státu. Doposud jsme byli schopni z tohoto rozpočtu nejen přispívat k financování investic v budování kritické infrastruktury i občanské vybavenosti v řádu desítek milionů korun (samozřejmě financovaných z dotačních zdrojů – vždy však s příspěvkem obce v řádu milionů Kč), ale také každý rok generovat malý rozpočtový přebytek. Nyní nás však čekají další nutné investice, přičemž dotační příležitosti ze strany státu jsou velmi nejisté a rozpočet obce dnes podléhá erozi inflací a dalšími vlivy obdobně, jako rozpočet každé běžné rodiny. Uvedme tedy jeden příklad za všechny. Právě počínající provizorní oprava šotolinových povrchů ulic v Březinkách byla naceněna na cca 600.000 Kč. Nelze na ni čerpat žádnou dotaci. Oněch 300 tis. investovaných nuceně do odpadů, například zde, bude chybět...

Výhled do roku 2024

Jak bylo uvedeno výše, obec se musí prosmeknout mezi Scyllou a Charybdou plnění zákonných povinností a zároveň neustále zvyšujících nákladů. Jsme si však vědomi, že toho nelze dosahovat pouze restriktivními opatřeními. Je naším cílem proto systém sběru odpadů učinit více komfortním. Pro rok 2024 chystáme tyto kroky:

- 1) **Zavedení systému door-to-door** pro třídění plastů a papíru. Každá nemovitost obdrží 240L nádoby na tyto komodity. Jedná se o systém, se kterým jsou mimořádně dobré zkušenosti. Zavedení systému sebou ponese sice určité zvýšení ročních nákladů (očekáváme cca 300.000 Kč.), avšak zároveň by měla vyšší vytříděnost přinést do rozpočtu adekvátně navýšené peníze za prodaný odpad. V neposlední řadě pak dojde ke kultivaci prostoru obce, neboť budou zrušena veřejná sběrná hnízda, která jsou příčinou mnoha problémů, jejichž likvidace stojí obec náklady v řádu desítek tisíc korun ročně.
- 2) **Zřízení nového sběrného místa.** Současné hlavní sběrné místo ve statku č.p. 1 na návsi je velmi nevyhovující. Obec proto nechala vypracovat projekt nového technického dvora spojeného s moderním technickým zázemím v ul. Skalská. Máme v úmyslu zde zavést službu sběru nejen dosavadních tříděných odpadů, ale především možnost kdykoli odložit objemný odpad (matrace, nábytek atp.), který se doposud sváží pouze v určených termínech a také možnost odkládání malých množství suti, což jsou odpady, jichž se legálně zbavit bývá obvykle velký problém.

K projektu obec již získala stavební povolení a nyní je v řešení financování stavby, které může přesáhnout 10 mil. Kč. Předpokládáme však, že během roku 2024 bude dvůr zprovozněn.
- 3) **Zpoplatnění sběru bioodpadu ze zahrad.** Je faktem, že současná legislativa neumožňuje zpoplatnit sběr bioodpadu, pokud obec nemá zaveden systém sběru „gastroodpadu“ z domácností. Ten se, v podmínkách obcí našeho typu, zavádí poměrně

Obecní úřad Vyžlovka
Na Návsi 57
281 63 Vyžlovka
tel: 321677166
email: info@vyzlovka.cz
dat. schránka: pu9ap3r

obtížně. Přesto o něm uvažujeme, aby bylo možné náklady na likvidaci zahradního bioodpadu přenést opět na občany, jako tomu bylo i v minulosti. Sběr bioodpadu byl dříve zdarma pouze zdánlivě. Obec rozpočítávala tyto náklady do ceny černých popelnic na SKO, čímž se na nich podílel každý poplatník. To nyní neplatí. Pokud bychom zavedli zpoplatnění bioodpadu, podařilo by se nám významně eliminovat finanční ztráty rozpočtu v této oblasti.

Vážení občané,

výše jsme se Vám snažili, co nejstručněji nastítnit aktuální stav nakládání s odpady v naší obci. Tato problematika patří mezi agendami obce k těm nejsložitějším a nejproblematičtějším, a z hlediska plnění zákonných povinností rovněž k těm neopominutelným. Zároveň je třeba si uvědomit, že se jedná o nedílnou součást kritické infrastruktury obce, podobně, jako je např. zásobování vodou a kanalizace. Věříme, že se nám i nadále bude dařit provozovat a vylepšovat moderní systém sběru odpadů, který byl zaveden v naší obci.

Zpracoval dne 6. 10. 2023

Ing. Martin Charvát-místostarosta